

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር**

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

**መጋቢት 2015 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፣ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና አዲተርን የአዲት ሥልት በመከተል ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የአዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የካፒታል ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣

ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡

የወጪ ሂሳብ፤

1. በፌዴራል መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 648/2001 በፋይናንስ አስተዳደር የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 እና በፌዴራል መንግስት የሂሳብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለማንኛውም ወጪ ክፍያ መፈጸም የሚገባው ተመጣጣኝ የክፍያ ደረሰኝ በማስረጃነት ሲቀርብ ብቻ እንደሆነ ይደነግጋል፡፡ ይሁን እንጂ፤

➤ Ethiopian Information Communication Technology Development Agency የተባለ ተቋም እና የኢትዮጵያ ምርት ገበያ ባለስልጣን ለተጠቀሙበት የኢንተርኔትና የስልክ አገልግሎት ፍጆታ ክፍያ በድምሩ ብር 382,270.12 ለሚ/ር መ/ቤቱ ከተፈቀደው በጀት ለኢትዮ ቴሌኮም ክፍያ ተፈጽሞ መገኘቱ፤

➤ በሠሌዳ ቁጥር ኮድ 4-13288 ለተመዘገበ ተሸከርካሪ ብር 32,024.05 የኢንሹራንስ ፕሪሚየም ክፍያ የተፈጸመ ቢሆንም ተሸከርካሪው ለሚኒስቴር መ/ቤቱ አገልግሎት እየሰጠ አለመሆኑ በኦዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

➤ ለሪፐብሊካን ጥበቃ ኃይል በትውስት የተሰጠ የሰሌዳ ቁጥር 4-29522 ተሸከርካሪ በግዳጅ ላይ እያለ መቃጠሉ በ09/10/2014 ዓ.ም ሪፖርት የተደረገ ቢሆንም በቀን 05/04/2015 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 00022228 ብር 97,497.43 የኢንሹራንስ ፕሪሚየም ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ ታውቋል፡፡

በድምሩ ብር 511,791.60 ከደንብና መመሪያ ውጭ ክፍያ ተፈጽሞ ተገኝቷል፡፡

2. የኢትዮጵያ ፌዴራል ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የፌዴራል መንግስት ሰራተኞች አዋጅ 1064/2010 ዓ.ም በክፍል ሁለት አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ሚኒስቴሩ የአበል አይነቶችን እና ክፍያዎችን እያጠና ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ለውሳኔ ያቀርባል፡፡ ሲፈቀድም አፈጻጸማቸውን ይቆጣጠራል በሚል ይገልጻል፡፡ ይሁን እንጂ ሚኒስቴር መ/ቤቱ ጥቅምት 2/2015 ዓ.ም ባወጣው የውስጥ አሰራር መመሪያ ቁ. 3/2015 መሰረት በመ/ቤቱ የስራ አመራር አባላት ውሳኔ ለመ/ቤቱ የፅዳት

ሰራተኞች በወር ደመወዝ ላይ ብር 300.00 እና 500.00 ተጨምሮ የመጓጓዣ አበል ከሐምሌ 30/2014 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30/2015 በድምሩ ብር 320,400.00 በሚመለከተው አካል ሳይፈቀድ ከመመሪያ ውጭ ክፍያ ተፈፅሞ ተገኝቷል።

ከላይ በተራ ቁጥር 1 እና 2 ከተገለጹት ሁኔታዎች በስተቀር በእኛ አስተያየት የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር ከሐምሌ 1 ቀን 2014 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም ድረስ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች የተሰበሰበውን ገቢ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ።

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባ ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

የወጪ ሂሳብ፤

1. የፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ዓ.ም. በክፍል ሁለት ተራ ቁጥር 4 ላይ የመንግስት መ/ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ሥርዓት መሠረት የተፈቀደላቸውን በጀትና የወጣው ወጪ በሚያሳይ መልኩ ተለይተው በተሰጡዋቸው የበጀት መለያ መደቦች ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው መመሪያው ያዛል። ይሁን እንጂ በድምሩ ብር 328,857.00 የወጪ ሂሳብ በተገቢው የሂሳብ መደብ ሳይመዘገብ መገኘቱ፤

በጀት፤

2. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል። በዚህ መሰረት ለኢንስቲትዩቱ በ2015 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር፤

1. ከመደበኛ በጀት ብር 42,436,602.40፤

2. ከካፒታል በጀት ብር 173,535,578.62፤

በድምሩ ብር 215,972,181.02 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት መሆኑ፤

II. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

የገቢ ሂሳብ፤

1. የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 መሰረት የመንግስት መስሪያ ቤቶች ለሚያቀርቡት አገልግሎት አዲስ ተመን /ዋጋ ወይም በነባር ዋጋ ላይ የሚደረግን ለውጥ በሚመለከት ያላቸውን የውሳኔ ሀሳብ በሚኒስቴሩ በኩል ለሚኒስትሮች ምክር ቤት አቅርበው ማስጸደቅ እንደሚኖርባቸው፤ በፌዴራል መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ 648/2001 ክፍል ሶስት ቁጥር 10 መሰረት ማንኛውም የመንግስት መ/ቤት ለሚመለከተው አካል ቀርቦ ሳይፈቀድ ማንኛውም ገንዘብ መሰብሰብም ሆነ ማንቀሳቀስ እንደማይችል ተገልጿል። ይሁን እንጂ ፡- ሚኒስቴር መ/ቤቱ በበጀት ዓመቱ የአዲስ ንግድ ምዝገባ፣ የንግድ ምዝገባ ዕድሳት፣ የንግድ ፍቃድ መስጠት፣ የንግድ ምዝገባ እና ፍቃድ ምትክ መስጠት፣ የንግድ ፍቃድ ማሻሻያ እና የንግድ እንደራሴ ምዝገባ ሰርተፍኬት መስጠት እንዲሁም የተሸጋጋሪ ሚዛኖችን ትክክለኛነት ማረጋገጥ አገልግሎት ለሰጠበት በድምሩ ብር 26,255,292.10 ገቢ የሰበሰበ ሲሆን፤ ለተሰጡት አገልግሎቶች በሚመለከተው አካል የተፈቀደ ወይም የጸደቀ የአገልግሎት የክፍያ ተመን ባለመኖሩ የገቢውን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ አልተቻለም።

ተሰብሳቢ ሂሳብ፤

2. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በመመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ይሁን እንጂ፤ በተለያዩ የሂሳብ መደቦች በተሰብሳቢ የተያዘ በድምሩ ብር 10,052,742.35 በደንቡና በመመሪያው መሰረት ሳይወራረድ ተገኝቷል።፤

ተከፋይ ሂሳብ፤

3. በፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 5 በተመለከተው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ስርዓት መዘርጋቱንና መሥሪያ ቤቱ ተከፋይ ሂሳቦችን በገባው ግዴታ መሰረት በወቅቱ የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፤ በተለያዩ የሂሳብ መደቦች በድምሩ ብር 113,579.60 በተከፋይ ተይዞ ተገኝቷል።፤

III ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

ንብረት፤

የተሸከርካሪዎችን አያያዝና አጠባበቅ በተመለከተ፤

1. በመሥሪያ ቤቱ ግቢ ውስጥ በብልሽት ለረዥም ጊዜ የቆሙ የሰሌዳ ቁጥር 4-13285፣ 4-00542፣ 4-00899፣ 4-07664፣ 4-05455፣ 4-00707፣ 4-0016 እና 4-07633 ተሸከርካሪዎች መኖራቸው፤
2. የሰሌዳ ቁጥር 4-01041፣ 4-04561 እና 4-07664 ከ6 ወር እስከ አንድ ዓመት በጋራሹ ውስጥ ለጥገና መቆየታቸውን እና ኦዲቱ እስከተጠናቀቀበት ድረስ ያልተመለሱ መሆኑ በኦዲት ታውቋል፡፡
3. ሰሌዳ ቁጥር 4-22428 በተሸከርካሪ ዝርዝር ውስጥ የሚገኝ ቢሆንም ተሸከርካሪው በአካል ያልቀረበ በመሆኑ ተሸከርካሪው ያለበትን ሁኔታ እና ለመ/ቤቱ አገልግሎት እየሰጠ መሆኑን ለማረጋገጥ አልተቻለም፡፡

ክትትል ኦዲት፤

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ግኝቶች፤

- የትራንስፖርት አበል አዋጅ ከሚፈቅደው ውጪ በወር ደመወዝ ላይ ተጨምሮ ብር 300.00 ለመ/ቤቱ የጽዳት ሰራተኞች እንዲከፈል በሚል በስራ አመራር አባላት ውሳኔ መሰረት የክፍያ መመሪያ ሳይኖር እና በሚመለከተው አካል ሳይፈቀድ የትራንስፖርት አበል ብር በድምሩ ብር 14,400.00 የተከፈለ፤
- ብር 2,918,870.96 ተገቢው የሂሳብ ማስተካከያ ያልተደረገ መሆኑ ታውቋል፡፡

ንብረትና ሌሎች ጉዳዮች

- ለቋሚ እቃዎች ሙሉ በሙሉ መለያ ቁጥር ያልተሰጣቸው መሆኑ፤
- መወገድ ያለባቸው የተለያዩ ቋሚ ንብረቶች እንዲወገዱ በበላይ አመራሩ ውሳኔ ቢሰጥም፤ ከግምጃ ቤቱ በከፊል ያልተወገዱ መሆኑ፤
- ሚ/ር መ/ቤቱ ከምርት ገበያ ባለስልጣን 21 መኪናዎች፤ ከንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር 28፤ ከኢንዱስትሪ ሚ/ር 8፤ ከንግድና ውድድር የሸማቾች ጥበቃ ባለስልጣን 15 እና ከሌሎች መ/ቤቶች 17 መኪናዎች፤ በድምሩ 89 መኪናዎችን

የተረከበ ቢሆንም የባለቤትነት መታወቂያ ደብተራቸው በሌላ መሥሪያ ቤት ስም የሚገኝ መሆኑ፤

➤ ከቀድሞ የምርት ገበያ ባለስልጣን ሰራተኞች ያልተመለሱ ንብረቶች በአቶ መሃመድ አማን የተመዘገበ አንድ ላፕቶፕ ኮምፒውተር ሴሪያል ቁጥር LROEXDTT ዋጋው ያልታወቀ፤ በአቶ ብርሀኔ ግደይ የተመዘገበ አንድ ላፕቶፕ ኮምፒውተር ሴሪያል ቁጥር R90VHS3J ብር 20,254.33 እና በአቶ ታገል መኮንን የተመዘገበ አንድ ላፕቶፕ ኮምፒውተር ሴሪያል ቁጥር LR08B7YV ብር 17,315.99 እና Hard Disk ዋጋ 3,704.15 እንዲሁም በበጀት ዓመቱ ሳያስረክቡ የለቀቀሉ ሰራተኞች ውስጥ በአቶ በላይ ሀጉስ የተመዘገበ በቁጥር 1 LCD Projector ብር 13,917.00 እና በወ/ሮ ሰላማዊት ሳህሉ በስማቸው የተመዘገበ አንድ ላፕቶፕ ኮምፒውተር ብር 13,568.85፤ አንድ ጠረጴዛ ብር 4,088.25 እና አንድ ደስክ ቶፕ ኮምፒውተር ብር 14,895.25 ዋጋው ካልተገለጸው በስተቀር በድምሩ ብር 87,743.82 ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑን፤

➤ በድምሩ ብር 220,038.10 ገቢ የተደረገባቸው የገንዘብ መቀበያ ደረሰኞች እና ሠነዶች ለአዲት ተጠይቀው ሊቀርቡ ባለመቻላቸው የገቢውን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤

በአዲቱ ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት
መጋቢት 2016 ዓ.ም